



Dioxinjakt på semesterön

Nu granskas området på Norrbyskärs med anledning av de farliga ämnen som hittades för ett par år sedan.

– För att se vad vi kan göra för att minska riskerna för miljön och människorna som vistas på ön, säger miljöingenjör Jonas Fagerman på Umeå kommun.

Till helgen kommer Norrbyskärs att invaderas av mid-sommarfirande besökare. I framtiden är målet att barnen ska kunna springa omkring fritt på sommarön utan avspärrningar vid förorenade ställen.

Stängsel och skyltar

I mitten av 1900-talet använde sågverket på Norrbyskärs sig av ett impregneringsmedel för att förhindra att virket fick svampangrepp. Medlet visade sig innehålla dioxiner.

– Problemet med det är att dioxin är svårt att bryta ned i naturen. Det vi har stoppat in i naturen finns kvar, säger Jonas Fagerman.

Medlet finns överallt i naturen och vi människor får i oss det framförallt via livsmedel så som fisk och kött. Ett ämne som lagras i vår fettvävnad och påverkar oss negativt.

– Till exempel finns det en ökad cancerrisk, säger Fagerman.

Utifrån de resultat som tidigare undersökningar visat beslutade kommunen att stängsla in ett område och sätta upp skyltar.

I den huvudstudie som nu genomförs tas en mängd olika prover i miljön på sommaridyllen, inte bara kring sågverket.

Nadja Lundgren är miljökonsult på Tyréns AB som är ett av de konsultföretag som tar prover på området. Hon styr en fullastad cykel genom färhagen, ned mot vattnet. Förgätmigejen blommar för fullt i hagen.

Långa plaströr

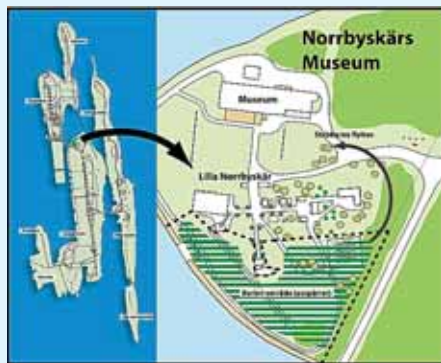
På pakethållaren sitter långa plaströr, lämpade för att ta grundvattenprover. Hon är på väg ned mot en av de förfallna kajerna där prämar lastades med virke under tiden sågverket hade produktion.

– Vi vill få klart för oss vilka mängder det finns i området. Hur exponeras människor av dioxinet och hur föroreningarna sprids, säger hon.

Sågverket hade olika verksamheter runt hela ön vilket

Föroreningarna på Norrbyskärs

- ✓ Områden där halterna av dioxin är höga och ligger ytligt har spärrats av eller täckts med ren jord, för att undvika att barn får i sig jord som är förorenad.
- ✓ Det är i sågverksområdet, där träskyddsbehandlingen i huvudsak skedde, som vissa delar spärrats av.
- ✓ Vid de så kallade kubbhusen på Långgrundet finns också förhöjda halter, dock inte så höga att det krävs avspärrning. Om personer vistas i området bör de för säkerhets skull undvika direktkontakt med jord.



”Ur ett saneringsperspektiv måste vi fråga oss vart vi ska sätta gränsen. Vi måste väga den här kulturmiljön mot de ingrepp som skulle behövas göras.”

Jonas Fagerman.



Torbjörn Ros, Pelagia Miljö-konsult visar den samling av vattendjur som samlas in vid Norrbyskärs vatten och som senare ska analyseras.

innebär att dioxinet har spridits över stora områden.

Torbjörn Ros, vd för Pelagia Miljökonsult AB, arbetar med att ta vatten-, dur och sedimentprover.

– Aborre är en art vi tar prover på. Den fiskas mycket och vi vill ge de som är rädda för att äta den ett svar, säger han.

Svaren på proverna kommer under senhösten och först då kan kommunen se vilka åtgärder som kan genomföras.

Ingen tidsplan

– Ur ett saneringsperspektiv måste vi fråga oss var vi ska sätta gränsen. Vi måste väga den här kulturmiljön mot de ingrepp som skulle behövas göras, säger Jonas Fagerman.

Resultaten från huvudstudien får visa vilka åtgärder som blir nödvändiga. Visar det sig att det kommer att krävas en sanering blir det en mycket hård nöt för kommunen och länsstyrelsen att knäcka.

– Vi har ännu inte någon tidsplan, men kommunens utgångspunkt är att genomföra de åtgärder som krävs så fort som möjligt, säger Fagerman.

HANNA DEGERSTRÖM
090-17 60 00
hanna.degerstrom@vk.se



Nadja Lundgren på väg ut med den utrustning som används vid provtagningarna på Norrbyskärs.



David Ryden-falk har tillbragt varje sommar på Norrbyskärs som barn. Nu besöker han ön lite då och då tillsammans med familjen.

Dagens fråga Västerslätt

Sverige förlorade mot England och har gjort sitt i fotbolls-EM. Vilket land ska du nu heja på?



Åsa Johansson, Holmsund:

– Jag hejar på Italien, jag tror det har störst chanser att vinna.



Thomas Johansson, Holmsund:

– Tyskland, det är hungrigt och kommer att vinna. Det såg bra ut i tidigare matcher.



Maja Vestberg, Centrum:

– Portugal brukar jag heja på. Jag vet inte hur det kommer att gå, men det brukar spela bra.

Ögonblicket: Obbola lördag 16 juni klockan 13



Sol, ballonger och utställare från både när och fjärran återfanns i helgen i skärgården när Obbola marknad gick av stapeln för 18:e året. Två av dem som tagit sig till marknaden var bröderna Kim och Linus Högborg, 7 och 9 år, från Obbola. De hade köpt var sin ballong och Kim som dagen till ära hade en isbjörn på huvudet bedyrade att den inte var för varm.

– Den är bara skön, sa han.

FOTO: PER LANDFORS

Anhållen för misshandel

TEG En man har anhållits misstänkt för misshandel och olaga hot efter en händelse på Teg under natten mot söndag.

Enligt polisen ska målsägande vara mannens hustru och en person utanför familjen. Under söndagen kommer polisen att förhöra den misstänkte mannen och vittnen till händelsen.

SVEN BJÖRKLAND

Tjejen befarades drunknad

NYDALA På festen vid Nydalasjön försvann plötsligt en tjej som ska ha setts simma rakt ut i vattnet.

Räddningstjänst, ambulans och polis skickades till platsen, men som tur var fick dramat ett lyckligt slut. Efter ett tag anträffades tjejen efter Kolbäcksvägen och kunde skjutas hem till föräldrarna, uppger polisen.

SVEN BJÖRKLAND

Förändrade tillstånd

UMEÅ Den nya alkohollagen har medfört att Umeå kommun sett över avgifterna för serveringstillstånd. Målet är att göra systemet enklare att förstå och mer rättvist.

Avgiften för stadigvarande tillstånd föreslås höjas med 1 000 kronor till 8 500 kronor. En nyhet är att även cateringföretag kan få ett stadigvarande serveringstillstånd. Några former av tillfälliga tillstånd ska däremot bli avsevärt billigare. I ett fall sänks den nuvarande avgiften på 15 000 kronor till 1 500.

KRISTINA WALDENBORG

Misstänks för rattfylleri

HOLMSUND Ett flertal personer uppmärksammade den vingliga färd i Umeå hamn i Holmsund.

En polispatrull omhändertog yrkeschauffören, som nu misstänks för rattfylleri.

SVEN BJÖRKLAND

David har koll på barnen

Under hela sin uppväxt, varje år, tillbringade David Rydenfalk somrarna på Norrbyskärs.

– För mig är det för sent att börja tänka på vad jag fått i mig, men när mina barn blir äldre kommer jag att tänka på var de leker, säger han.

2009 fick David Rydenfalk reda på att det finns föreningar på Norrbyskärs.

– Det väcker ett visst obehag, men jag har inte satt mig in så mycket mer, säger han.

Han går längs bygatan med sina barn, Leif och Lena. Lena i en sittvagn och Leif åker med bakom vagnen.

Solhattar och solglasögon är på.

Som barn sprang David runt överallt på ön och medade abborrar nere vid kajen

”Någon abborre har jag väl ätit, men inte särskilt många.”

David Rydenfalk.



nedanför den gamla brädgården.

Där har Nadja Lundgren, miljökonsulten från Tyréns AB grävt med jordspaden i jakt på prover.

– Någon abborre har jag väl ätit, men inte särskilt många, säger David Rydenfalk.

Han tycker inte att hans beteende förändrats sedan han fick reda på att det fanns föreningar på ön.

– Vi går mest runt och tittar och har det lugnt och skönt, säger David Rydenfalk.

Barnen är så pass små, han släpper aldrig i väg dem utan uppsikt.

– Visst kommer jag att tänka på det när de blir äldre. Då får jag berätta mer var de inte få vara, säger han.

David tycker att det bästa skulle vara om de områden som är förorenade skulle tas bort i stället för att täcka över dem.

– Det skulle vara roligt om de i alla fall rustade upp det som är i förfall, säger David Rydenfalk.

HANNA DEGERSTRÖM

FOTO: HANNA DEGERSTRÖM

